

Aan
Het presidium

Bijlagen:

- 'De Staten aan het stuur. Evaluatie van de Agendacommissie 2.0 en het BOB-model'. Debat.NL. Januari 2018.
- Het duo-commissielid; nut en noodzaak doorgelicht
Evaluatie van de rol en positie van duo-commissieleden in de provincie Noord-Holland. BMC. Januari 2013.

Uw contactpersoon

J. Loggen
AD/STG

Doorkiesnummer 06-5157 2643
loggenj@noord-holland.nl

6 september 2018

1|6

Betreft: gesprek over het aantal duocommissieleden

Memo

Inleiding

Op 22 januari 2018 besprak het presidium het rapport "De Staten aan het stuur. Evaluatie van de Agendacommissie 2.0 en het BOB-model" van Debat.NL. Aanbeveling 2.4 van de evaluatie luidt: 'Ondersteuning van kleine fracties; overweeg het aantal duocommissieleden te verhogen van 1 per fractie naar 1 per commissie'.

U besloot na de zomer nader in te gaan op deze aanbeveling, op basis van het voorstel van de voorzitter om "nog in deze periode een voorstel voor te bereiden, dat vervolgens wordt geïmplementeerd in de nieuwe periode."

Voorstel:

Het presidium wordt voorgesteld kennis te nemen van:

- aanbeveling 2.4 in het rapport 'De Staten aan het stuur';
- de eerste bespreking van deze aanbeveling in het presidium van 22 januari 2018;
- het rapport "Het duo-commissielid; nut en noodzaak doorgelicht. Evaluatie van de rol en positie van duo-commissieleden in de provincie Noord-Holland" van BMC van januari 2013.

Het presidium wordt voorgesteld thans nader in te gaan op deze aanbeveling en te besluiten of en zo ja welk voorstel kan worden voorgelegd aan de nieuwe Provinciale Staten.

Aanbeveling 2.4

Begin 2018 werd het rapport 'De Staten aan het stuur' opgeleverd. Hierin worden de nieuwe rolinvulling, positie en bevoegdheden van de Agendacommissie 2.0 en de toepassing van het BOB-model geëvalueerd.

Een van de doelstellingen van de Agendacommissie is om de agendadruk van PS te beheersen, bijvoorbeeld door een efficiënte(re) spreiding van onderwerpen over de agenda's. Hierover merkt Debat.NL in het rapport op:

“De agendadruk raakt fracties in ongelijke mate. Grote fracties zullen de veelheid aan bijeenkomsten makkelijker verstouwen dan kleine fracties. Men erkent dat met name kleine fracties gebukt gaan onder een grote werkdruk, omdat zij net als andere fracties beschikken over één duo-lid en daardoor als eenmansfractie toch genoodzaakt zijn in twee commissies te zitten.”

De scribenten doen vervolgens een aanbeveling ten aanzien van de ondersteuning van kleine fracties (GECITEERD UIT HET RAPPORT VAN DEBAT.NL:

“2.4 Ondersteuning van kleine fracties

“Ondersteuning van Statenfracties is vaker onderwerp van discussie in de Staten van Noord-Holland. Bij de inkrimping van de Staten is destijds besloten de ondersteuning uit o.a. kostenoverwegingen te beperken tot één duolid per fractie. BMC rapporteerde in 2013 dat de keuze voor één duolid mede is te verantwoorden vanwege een verwachte verlaging van de werkdruk. Van aantoonbaar minder werkdruk lijkt evenwel geen sprake en in de Staten is eerder het grote belang onderstreept om ‘in het debat ook de argumenten van de oppositie toe te laten en deze serieus te nemen, ook indien dat (politiek) niet uitkomt’. (Rapport Ondernemend Bestuur 2012).

De Staten zouden daarom het volgende voorstel kunnen overwegen. In het BMC onderzoek werd uitgegaan van minimaal twee aanwezigen per kleine fractie per commissie. Verlaag dat naar één aanwezige per commissie, maar maak het wel mogelijk om verschillende duoleden deze rol te laten vervullen voor verschillende commissies. Dat maakt het mogelijk voor iedere fractie om een specialist aan te stellen per commissie zonder dat er extra vergoedingen hoeven te worden betaald. De aanpassing komt ook tegemoet aan de destijds gewogen argumenten van juridische juistheid, democratische rechtvaardigheid en praktische passendheid. Daarnaast zouden kleine fracties bij eigen moties nog meer het contact kunnen zoeken met de griffie en GS voor de voorbereiding van deze voorstellen.”

Presidium 22-01-18

In het presidium is het volgende over deze aanbeveling gezegd (onderstaande citaten zijn uit het verslag geknipt):

Mevrouw De Meij (50PLUS) constateert dat een aantal fracties over aanbeveling 2.4, over het verhogen van het aantal duoleden, al jaren hetzelfde standpunt inneemt.

De heer Leever (ONH) zegt dat al eerder een rapport is verschenen over het functioneren van kleine fracties. Daarin kwam duidelijk naar voren dat de huidige werkwijze niet optimaal is en dat zij een vertegenwoordiger in elke commissie nodig hebben. Het financiële argument vindt hij daarbij niet relevant.

De heer De Joode zegt (...) Om de kleine fracties tegemoet te komen in de werkdruk heeft Debat.NL gekeken naar mogelijkheden om meer personen te laten deelnemen aan het debat, zonder dat dit extra kosten oplevert.

De heer Annaert (VVD): Aanbeveling 2.4 is voor de VVD aanleiding om in de nieuwe periode opnieuw naar het aantal duoleden te kijken. De VVD vindt echter dat de uitslag van verkiezingen en de zetelverdeling daarbij in acht moeten worden genomen. De hoge werkdruk kan niet simpelweg worden opgelost door meer mensen in te zetten. Ook in de werkmethodiek kunnen instrumenten worden gevonden om de werkdruk te laten afnemen. De Staten hebben daarin een eigen verantwoordelijkheid.

Mevrouw Zaal (D66): Aanbeveling 2.4 doet recht aan het financiële aspect, maar niet aan de democratische verkiezingsuitslag. Bij het interpreteren van de verkiezingsuitslag moet rekening gehouden worden met het aantal deelnemers aan het debat. De mogelijkheid om een lid te laten vervangen bestaat al. Uitbreiding naar vier duoleden per fractie vindt D66 ongewenst.

Mevrouw Keur (CDA): Bij aanbeveling 2.4 voelt het CDA met de kleine fracties mee. De werkdruk is voor hen erg hoog, terwijl de kwaliteit van het democratische debat belangrijk is en ondersteund moet worden. Het CDA is niet tegen uitbreiding, maar vindt wel dat een maximum gesteld moet worden aan het aantal duoleden. Bovendien moeten duoleden altijd op de kieslijst hebben gestaan. Het CDA betwijfelt of het wenselijk is om het debat over dit onderwerp nog voor de verkiezingen opnieuw te voeren.

Mevrouw Kocken (GroenLinks) zegt dat haar fractie zich niet kan vinden in aanbeveling 2.4. Wat betreft aanbeveling 2.4 geldt dat de stemverhouding in het debat de grootste rol speelt in het bewaken van de democratische vertegenwoordiging. Die verandert niet met het aanwijzen van extra duoleden. Het aantal duoleden moet dus kunnen worden uitgebreid, ongeacht de financiële consequenties die dat heeft. Het Statenwerk moet immers ook voor leden van kleine fracties niet te onaantrekkelijk worden. Spreekster heeft veel bewondering voor de wijze waarop leden van kleine fracties hun werk op dit moment doen.

Mevrouw De Meij (50PLUS) zou het jammer vinden als pas in de volgende periode een besluit wordt genomen over eventuele uitbreiding van het aantal duoleden. Een uitbreiding naar twee duoleden zou al veel verlichting kunnen geven.

De heer Leevers (ONH) sluit zich aan bij de inbreng van mevrouw Kocken en mevrouw Keur. Hij roept in herinnering dat in de vorige periode nog wel een duolid per commissie werd toegestaan. Bij een eerder onderzoek voor de provincies is gebleken dat voor kleine fracties meerdere duoleden gewenst zijn. In 2007 is het aantal Statenleden teruggebracht van 83 naar 55. Daarmee is de werkdruk sterk toegenomen. Spreker vraagt wat betreft uitbreiding van het aantal duoleden de steun van de grote fracties om het goed functioneren van kleine fracties te kunnen blijven waarborgen.

Mevrouw Alberts (SP): wat betreft aanbeveling 2.4: fracties moeten goed nadenken over de wijze waarop zij onderwerpen buiten de commissie- of Statenvergadering om voorbereiden. Het is niet nodig om altijd alle stukken volledig te lezen, noch om altijd een inbreng te leveren. Kosten mogen geen rol spelen in de keuze om het aantal duoleden eventueel uit te breiden.

De heer Van Liere (PvdD) heeft zijn standpunt over de duoleden al diverse malen kenbaar gemaakt.

Mevrouw Van Rooij (PvdA) zegt wat betreft aanbeveling 2.4 dat de PvdA voorsnog niet erg voor uitbreiding van het aantal duoleden is, maar een discussie daarover in deze of de volgende periode niet zal blokkeren.

De heer Klein (CU-SGP) denkt dat er geen democratisch-inhoudelijke redenen zijn om extra duoleden tegen te houden. Voorheen werd verwacht dat de werkdruk zou afnemen, maar dat is niet gebeurd. CU-SGP zou een groot voorstander zijn van uitbreiding van het aantal duoleden, waarbij nog besproken kan worden hoe groot die uitbreiding moet zijn. De fractie wil een discussie hierover niet uitstellen tot na de verkiezingen. Voorkomen moet worden dat, zoals nu gebeurd is, hierover bij aanvang van de coalitieperiode een afspraak wordt gemaakt tussen de coalitiepartijen, zodat er daarna geen ruimte meer is voor debat. Spreker merkt op dat het voor zijn fractieondersteuners onbevredigend is dat zij stukken wel mogen voorbereiden, maar aan het werkelijke gesprek vervolgens niet mogen deelnemen.

De voorzitter: Bij aanbeveling 2.4, over de duoleden, stelt de voorzitter voor om nog in deze periode een voorstel voor te bereiden, dat vervolgens wordt geïmplementeerd in de nieuwe periode. Het voorstel kan na de zomer in het presidium geagendeerd worden.

De heer Annaert (VVD) kan zich daarin vinden, maar wil op geen enkele wijze vooruitlopen op de uitkomst van de discussie.

De heer Leevers (ONH) zou het onderzoek uit de vorige periode bij de discussie willen betrekken.

De voorzitter zegt dat diverse stukken bij de discussie over dit onderwerp betrokken zullen worden.

Mevrouw Kocken (GroenLinks) vindt agendering na de zomer te laat, omdat alle standpunten en alle informatie reeds duidelijk zijn. De overige fracties kunnen zich wel in het voorstel vinden.

‘Het duocommissielid. Nut en noodzaak doorgelicht’

Naar aanleiding van de toezegging van de voorzitter aan dhr. Leevers dat ‘diverse stukken bij deze bespreking zullen worden betrokken’, treft u als bijlage aan het onderzoeksrapport ‘Het duocommissielid. Nut en noodzaak doorgelicht’ uit 2013 (opgesteld onder begeleiding van een zogenaamde Voorbereidingscommissie, waarvan de huidige Statenleden de heren Den Uyl, Leevers en Struben en de toenmalige Statenleden de heren Kardol (CU-SGP) en Van Oeveren lid waren).

Aanleiding hiertoe was de afspraak in het Noord-Hollandse Coalitieakkoord 2011-2015 dat het hanteren van één duocommissielid per fractie na twee jaar geëvalueerd zou worden. Er werd gekozen voor een extern onderzoek naar de legitimiteit en het aantal duo-commissieleden in de provincie Noord-Holland. Het onderzoek diende informatie op te leveren ter voeding van de evaluatiediscussie.

De opdracht werd uitgevoerd door / onder regie van prof. dr. M.J.G.J.A. Boogers, hoogleraar Innovatie en Regionaal Bestuur aan de Universiteit Twente en werkzaam bij de BMC groep. Onderdeel van het onderzoek betrof groepsinterviews met vertegenwoordigers van fracties. De onderzoekers gingen daarbij in op rol- en taakopvatting van PS, het samenspel met GS, het vergaderstelsel en wat alle ontwikkelingen en discussies op deze terreinen betekenen voor de rol en positie van duo-commissieleden.

In april 2013 besprak het presidium dit rapport. Een meerderheid van het presidium stemde in met het hierin beschreven ‘scenario i’, wat inhoudt het handhaven van de status quo van 1 duo-commissielid per fractie.

Het presidium gaf aan dat het onderzoeksrapport tevens kon worden betrokken bij de coalitieonderhandelingen in 2015.

Het presidium nam hierbij nog kennis van de toevoeging door de heer Leevers van een variant aan scenario ii, inhoudende een kostenneutrale vergroting van het aantal duo-commissieleden per fractie. Er mogen dan meerdere duo-commissieleden per fractie zijn, maar per

commissievergadering en provinciale activiteit kan er slechts door één duo-commissielid presentiegeld en/of reiskosten worden gedeclareerd.